

Kiasma

A woman with dark hair pulled back, wearing a bright pink off-the-shoulder top, is looking directly at the camera with a wide-eyed, surprised expression. She is holding a large, silver metal spoon horizontally in her mouth. The spoon's handle extends to the right, where it is attached to a mechanical device. In the foreground, a white plate with a yellowish liquid is visible. The background is a plain, light-colored wall.

24. 2004 vol. 7

**Koodattu kokemus
Kabareevierailu Espanjasta – CONSERVAS
Median ja toden välimaastosta
Energiaa taiteesta**

isea2004
 :: Baltic Sea August 14th-22nd

ISEA2004 tarjoaa koodattuja kokemuksia

ISEA (The Inter-Society for the Electronic Arts) on kansainvälinen mediataiteilijoiden ja tutkijoiden verkosto. Verkoston nimeä kantava laaja konferenssi ja mediataidetapahtuma rantautuu nyt toista kertaa Helsinkiin. Edellinen tapahtuma järjestettiin 10 vuotta sitten 1994. Silloinkin Nykytaiteen museo toimi yhteistyökumppanina, näyttelypaikkana oli Ateneum.

Diego Diaz • Espanja
 Zona de Recreo • Leikkikenttä

∴ Virtuaalimaailman sosiaaliset tilat kuten verkkopelit ja chatihuoneet ovat korvanneet urbaanit leikkikentät nuorten ja lasten viihteen ja sosiaalisen kanssakäymisen paikkoina. Teoksessa perinteinen peliväline on tuotu uusien teknologioiden maailmaan. Se muistuttaa puistoa ja leikkikenttää. Liikkuakseen, etsiäkseen ja suunnistaakseen virtuaalitalassa osallistujien täytyy käyttää ruumiinpainoaan. Installaatio saa osallistujat toimimaan yhteistyössä ja ryhmänä.

2 Kiasma

Jan-Erik Andersson & Shawn Decker • Suomi/USA
 Bird's Nest Helsinki • Linnunpesä Helsinki

∴ Kolmion muotoisista puumoduuleista rakennettu teos saattaa ensi silmäyksellä vaikuttaa kaoottiselta. Koodattu kokemus -näyttelyyn tehdyssä linnunpesässä pienet, lehtien ja lintujen muotoiset ornamentit on kiinnitetty pianonkieliin, joista muodostuu pesälle läpinäkyvä katto. Vierailijat istuvat pöytiin pesän sisään ja kokevat rakenteen läpinäkyvyyden ja sitä kautta ympäristön.

Rebecca Cummins & Paul DeMarinis • USA
 Light Rain • Kevyt Sade

∴ Kun sade pisarat tippuvat kajahtelevalle alustalle syntyy tunnistettavia sävelmiä. Teos hyödyntää tätä ilmiötä soittaessaan musiikkisävelmiä kävijöiden sateenvarjoilla. Tippuva vesi muodostaa myös sateenkaaria auringon paistaessa.

Pamela Jennings • USA
Constructed Narratives • Rakennettuja kertomuksia

..: Rakennettuja kertomuksia on aikuisille suunniteltu rakennuspalikkapeli. Yhteensyntyvät palikat muodostavat verkon, joka seuraa kehittyvää rakennetta ja osanottajien tunnistusta. Aluksi rakentaja vastaa lyhyeen kyselyyn persoonallisuudesta ja uskonnollisuudesta. Sitä mukaa kun palikkarakennelma edistyy, ohjelma käsittelee tietoa kehittyvistä malleista, yksittäisten palikoiden omistajuudesta ja rakentajan profiilista.

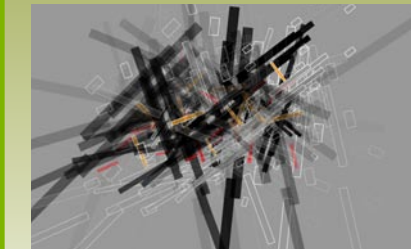
ISEAn merkitys näkyy etenkin vuorovaikutuksessa ja kohtaamisessa, ajatustenvaihdossa ja demoilussa. Kansainvälisenä tapahtumana ISEA on aina toiminut jonkinlaisena paikallisena "boosterina", käynnistäjänä ja jatkajana, jolla on ollut merkitystä tapahtumamaan kansallisen mediakulttuurin kehitykselle. ISEA94:lla oli merkittävä rooli suomalaisen mediakulttuurin kansainvälistymisen käynnistäjänä.

Toivottavasti myös ISEA2004 toimii samantyyppisenä vahvistajana – onhan suomalainen mediataide ja -kulttuuri etenkin tekijöiden näkökulmasta merkinnyt taiteemme selkeää kansainvälistymistä ja kotimaisten tutkijoiden ja taiteilijoiden esiintymistä kansainvälisen vuorovaikutuksen keskeisillä kentillä.

ISEA2004:n teema koko Helsingin osuudelle, niin konferenssille kuin Kiasman näyttelyllekin, on wireless experience, jolla viitataan

Arthur Elsenaar & Taco Stolk • Alankomaat
BuBL Space • BuBL Tila

..: Tekijät ovat todella ärsyntyneitä matkapuhelinten käytöstä julkisilla paikoilla. Suojautuakseen tältä yksityisalueensa häirinnältä he kehittivät BuBL Spacen. Laite tukkii kaikki matkapuhelintaajuudet kolmen metrin säteellä. BuBL Spacen avulla voit luoda oman hiljaisuuden kuplasi, palauttaa "yksityisalueen".

Ian Andrews • Australia
In a Few Seconds Across the Ocean • Valtameren halki muutamassa sekunnissa

..: Teos on monikanavainen audiovisuaalinen sävellys langattomalle mielikuvitukselle. Se hyödyntää eri tekniikoita tuottaessaan sattumanvaraista musiikkia, grafiikkaa ja tekstiä. Teos soi jatkuvana luuppina, joka ei toistu kahta kertaa samanlaisena.

jatkuvasti kasvavan langattoman mediateknologian ja sen mahdollistaman uudenlaisen mediakokemuksen, vapaamman liikumisen ja monimuotoisempien eri mediaohjelmien hyödyntävien päätelaitteiden tulemiseen osaksi taidemaailmaa. Online on taiteen uusi merkitysalue.

ISEA:n kansainvälistä tapahtumaa on järjestetty vuodesta 1988 lähtien eri puolilla maailmaa. Alun perin Alankomaista lähtenyt tapahtumien liike on kattanut tähän mennessä Euroopan lisäksi Yhdysvallat, Australian ja Japanin. Taustalla toimiva pieni kansainvälinen yhteisö on aina tapahtumien yhteydessä kasvanut laajaksi keskusteluvaksi konferenssiksi, tilaisuuksien ja näytte-

Beeoff (Mikael Scherdin, Olle Hüge & Tomas Linell) • Ruotsi
Tentacle • Tuntosarvi

..: Tentacle on ruotsalaisen taiteilijaryhmän teos, jossa veistokseen yhdistetään uusinta median jakelutekniikkaa. Muovista valetun rungon sisällä on projektori, kamera ja mikrofoni. Veistos rekisteröi ympäristön liikkeitä ja ääniä, jotka lähetetään internetin välityksellä Tukholmaan editoitaviksi. Materiaali lähetetään takaisin tuntosarveen ja se näkyy projisointina rungon sisällä.

lyiden sarjaksi, jonka tärkeimpinä muotoina ovat kansainvälinen yhteistyö ja vuorovaikutus sekä mediatieteen, tutkimuksen ja aktivismin kohtaaminen. Seuraavan kerran ISEA järjestetään Yhdysvalloissa San Josessa, Kaliforniassa 2006. Aikaisempien tapahtumien materiaali on taltioitu Montrealiin, Kanadaan Daniel Langlois säätien arkistoon.

□ **Perttu Rastas**

Hanna Haaslahti • Suomi
Scramble Suit • Sekopuku

..: Kineettinen hirviö yrittää vallata käyttäjän peilikuvan ja ottaa sen hallintaansa. Käyttäjän liikkeessä ja yrittäessä vältellä visuaalista hyökkäystä hän joutuu kamppailuun säilyttääkseen peilikuvansa. Sekopuku muuttaa katsojan kuvajaisen mediazombieksi, joka jää vaeltelemaan valkokankaalle, kunnes joku jälleen antaa sille identiteetin. Installaatio rohkaisee katsojia taistelemaan oman kuvansa puolesta ja suojelemaan sitä sekopuvun kloonausvaikutusta vastaan.

Heidi Tikka • Suomi
tilanteita4x • situations4x

.. Teos on mobiilikuvakokeilu, jossa ryhmä perheitä etsii leikin ja improvisaation keinoin uusia käytäntöjä arjen jakamiseen. Perheet ovat sopineet yhteisesti suunniteltujen tilanteiden dokumentoinnista. Kokeilun aikana mms-viestien kuvat tuodaan yhteen temaattisesti järjestettyinä. Improvisoidut tilanteet, jotka esityksessä näkyvät rinnakkain eivät välttämättä ole tapahtuneet samana päivänä. Kokeilun osallistujat elävät esityksessä yhteistä kuvitteellista kesäpäivää erilaisina muunnelmina.

Timo Kahlen • Saksa
Media Dirt • Medialika

.. Radion häiriötaajuudet luovat monimutkaisen, keinoitekoisen, mutta luonnolliselta kuulostavan äänimaiseman: ärsyttävän, oudosti jäljittelevän, mutta puhtaasti teknologisen "luonnonympäristön", josta löytyy viittauksia ilmassa suriseviin hyönteisiin, laulaviin lintuihin... Ääniveistos Media Dirt muodostuu radion häiriöaaltojen kurlaavasta, kuiskaavasta, sihisevästä, laulavasta ääni-liasta, useista kaiuttimista ja kolmesta lasisylinteristä, joista tulee "luonnon" rekonstruoinnin laboratorio.

Karen Lancel • Alankomaat
StalkShow • Vaanimis-show

.. StalkShow käsittelee epävarmuuden ja eristymisen uhkaa. Se kutsuu katsojan antamaan yksittäiset kasvot ja tilan tälle uhkalle. Taiteilija kantaa julkisilla paikoilla selkäreppussa tietokonetta ja kosketusnäyttöä. Nettikameran ja langattoman internetyhteyden avulla videomuotokuvat yleisöstä yhdessä heidän näppäilemiensä tekstien kanssa ilmaantuvat suurelle valkokankaalle Kiasmassa. Projisoidut, katsovat kasvot katsovat katsovaa yleisöä.

Ed Osborn • USA/Saksa
Harvester • Elonkorjaaja

.. Teos muodostuu ryhmästä liikkuvia mikrofoneja, jotka poimivat ympäristöstä ääniä sekä kaiuttimien kautta tulevia omia, vahvistettuja signaalejaan. Nämä äänet käsitellään ja lähetetään takaisin kaiuttimiin, jolloin syntyy palauteverkko, jonka ääni vaihtelee mikrofoniin sijaintien muuttuessa.

Luovia tapoja käyttää tietokonetta

Ranjit Makkuni • Intia
The Crossing Project • Risteysprojekti

.. Intialainen Ranjit Makkuni oli 1980-luvulla mukana suunnittelemassa ensimmäistä käyttöliittymää, jossa tietokonetta käytettiin näppäimistökomentojen sijaan hiirellä näyttöruudun kuvia klikkaillen. Nyt hän on mukana Kiasman Koodattu kokemus -näytelyssä pohtimassa, millainen käyttöliittymä tietokoneen, kulttuurin, taiteen ja ihmisen välille voidaan luoda 2000-luvun teknologiaa hyödyntäen.

"Samalla kun graafinen käyttöliittymä 30 vuotta sitten mullisti tietokoneen käytön, se teki tarpeettomaksi käden liikkeen ja silmän yhteyden, johon ihmisen työskentely on perustunut kautta aikojen. Nykyisessä käyttöliittymässä käyttäjän asento, toiminta, tilanne ja sijoittuminen ovat merkityksettömiä", Makkuni kertoo I.D. Magazine -lehden haastattelussa.

The Crossing Project -teos asettaa tämän käyttöliittymän kyseenalaiseksi sekä tekni- ihmisen että kolmannen maailman käyttäjien kannalta. Tekni-ihminen viettää yhä enemmän aikaa mediatodellisuudessa. Toisaalta suurimmalle osalle maailman ihmisistä hiirellä klikkailla ei tarkoita yhtään mitään,

copy-pasten opettaminen Intian pelloilla ei ole järkevää vaan tietokoneiden on Makkunin mukaan pikemminkin sopeuttava maailmaan.

The Crossing Project on pioneerihanke, joka esittelee vaihtoehtoisia malleja tiedonhauille. Se ottaa käyttöön käden ja kehon tietokonepohjaisessa kommunikaatiossa ja oppimisessa. Teos yhdistää perinteisen taidekäsityksen tiedonjakeluvälineiden muotoiluun.

"Kulttuuriin ja kehollisuuteen perustuvat käyttöliittymät ovat monella tapaa tarpeellisia: kiinalaisessa lääketieteessä käden asennot ja painallukset tuottavat parannuksen ja säätelevät mielen tiloja, kuten myös taijissa tai akupunktiossa. Jos moderni yhteiskunta oppisi näistä vaihtoehtoisista, tuhatvuotisista toimintatavoista, voisimme kenties löytää käyttöliittymän muotoja, joissa liike ja ajatus yhdistyvät. Tietokoneet voisivat tunnistaa esimerkiksi painalluksen voimakkuuden ja eleet. Meidän täytyy keksiä, miten manipuloida digitaalista teknologiaa samalla taidolla kuin kiinalainen kalligrafi siirtää eleensä pensselin kautta paperille."

Leslie Sharpe • USA/Kanada
Haunt > Pass • Kummittelu > Levitys

.. Haunt > Pass -teos on tarina Silja Opera-laivalta löytyneestä kummituksesta, joka vaeltaa elektronisena tietona laitteesta toiseen. Kummitus välittää eteenpäin aineettoman läsnäolon, muodonmuutoksen ja tunteensiirron hetkiä mm. tarinoilla laivaonnettomuuksista, varhaisilla hätäsignaaleilla ja kaikuluotaimen äänillä. Samalla kun Kiasman museovieraat voivat kokea teoksen loikoillen puolittain yksityisesti galleria-tilassa, he voivat myös jakaa tarinatiedostoja muille bluetooth-laitteiden välityksellä.

Steve Heimbecker • Kanada
POD (Wind Array Cascade Machine)

.: POD muodostuu Montrealiin, Kanadaan rakennuksen katolle sijoitetuista 64 liiketunnistimesta ja 64 vastaavasta valoveistoksesta Kiasmassa. Tuulen puhaltaessa katolla Montrealissa tunnistimet keräävät reaaliaikaista tietoa ja lähettävät sen internetin välityksellä valopylväisiin Kiasmaan. Valot hohtavat suhteessa tuulen vaihteluun ja muodostavat visuaalisen esityksen kaukana puhaltavan tuulen voimakkuudesta, suunnasta ja aaltoliikkeestä.

Mathias Fuchs & Sylvia Eckermann • Itävalta/Englanti
FluID – Arena of Identities · Identiteettien Arena

.: FluID on identiteettejä käsittelevä tietokonepeli. Pelaaja joutuu identiteettien maastoon, jossa hän on aluksi täysin persoonaton ilman kasvoja, nimeä, vaatteita, sukupuolta tai mitään mikä erottaisi hänet muista pelaajista. Pelissä identiteetin voi löytää, muuttaa, varastaa, lainata, tuhota tai luoda uuden tyhjästä.

Teri Rueb • USA
Drift • Ajelehtiminen

.: Kaikkiällä läsnä olevien maailmanlaajuisen paikannussatelliittiteknologioiden perusteella voitaisiin väittää, että yksyksissä oleminen olisi kadonnut kokemus. GPS-yksiköitä käytetään väkittä jokapäiväisessä tekniikassa kuten kameroissa, matkapuhelimissa, taskutietokoneissa ja autojen kojelautoissa. Drift pyrkii määrittelemään uudelleen ikivanhan kysymyksen ”Missä olen ja minne olen menossa?” Teos kutsuu ihmisiä osallistumaan vaeltelun virtaan, harhaan joutumisen nautintoon, ja ajelehtimisen leikkisään arvaamattomuuteen.

Marko Peljhan • Slovenia
MAKROLAB

.: MAKROLAB on liikkuva laboratoriokoonpano, joka pystytetään tunnistimien saarelle Helsingin edustalla. Sen laboratoriotoiminnot linkitetään kolmeen kiinteään kohteeseen ja yhteen liikkuvaan kohteeseen laivalla. Kiasmassa on esillä ohjauspäätte, joka on yhteydessä laboratorioon ja tarjoaa tietoa menilään olevasta tutkimuksesta. Teos demonstroi mediaverkoston hyödyntämistä aktivisteille, taiteellisiin ja tieteellisiin käyttötarkoituksiin. Projektin lopullisena päämääränä on perustaa itsenäinen taide- ja tiedetutkimusalue Antarktikselle vuonna 2007.

Koodattu kokemus
ISEA2004
20.8.–24.10.

2. ja 4. kerros, Kontti, Studio K

Yleisöpastukset keskiviikkoisin klo 18 ja sunnuntaisin klo 15. Museolipulla.

Keskusteluoppaat päivystävät Koodattu kokemus -näyttelyssä ti klo 10–16 ja ke–su klo 12–18.

20.–21.8. Kiasma-teatterissa ja Kiasma Stagella on konsertteja, seminaareja ja live-esityksiä. Kiasma-teatterin esiintyjänä mm. The Akirema Project – Devining the Borders of Cyberspace ja Petri Kuljuntaustan Northern Lights.

Lue lisää

www.isea2004.net
www.isea-web.org
www.fondation-langlois.org

Näyttelyä ovat tukeneet:

NSW Ministry for the Arts, Australia; Cañada Blanc Foundation; Fine Arts School of Valencia; INJUVE; Austrian Embassy, Helsinki; AVEK – The Promotion Centre for Audiovisual Culture; Arts Council of Finland; Helsinki University of Technology – Telecommunications Software and Multimedia Laboratory; Senatverwaltung für Wissenschaft, Forschung und Kultur Berlin; Mondriaan Stichting; Ministry of Culture of the Republic of Slovenia; City Council for Culture of the City of Ljubljana; Mobitel d.d. Ljubljana; Asia Europe Foundation; ELISA; Canadian Embassy in Finland; Canada Council for the Arts; Conseil des arts et des lettres Quebec; Daniel Langlois Foundation for Art, Science, and Technology, and Hivos Foundation

ISEA-tapahtumat 1988–2004

Utrecht, Alankomaat (FISEA, 1988), Groningen, Alankomaat (SISEA, 1990), Sydney, Australia (TISEA, 1992), Minneapolis, USA (FISEA, 1993), Helsinki, Suomi (ISEA94), Montréal, Kanada (ISEA95), Rotterdam, Alankomaat (ISEA96), Chicago, USA (ISEA97), Liverpool/Manchester, Englanti (ISEA98), Pariisi, Ranska (ISEA2000), Nagoya, Japani (ISEA2002), Tallinna, Viro; Helsinki, Suomi (ISEA2004)

Conservas keeps the contemporary going. *El Pais* 23 Oct 2002

Conservas is never too tired to blast away the conventional. *Que Fem?* 25 Oct 2002

One of the most radical alternative performances to date. Provocative, ironic. *El Periódico* 23 Oct 2002

An ironic contemplation on the logics of the working life. *AVUI* 17 Oct 2002

Conservas pitää nykyaikaisuuden tunteen sykkivänä. *El Pais* 23.10.2002

Conservas

Conservas ei koskaan lakkaa räjäyttelemästä sovinnaisuuksia. *Que Fem?* 25.10.2002

Yksi radikaaleimmista vaihtoehtoisista esityksistä tällä hetkellä. Provosoiva ja ironinen. *El Periódico* 23.10.2002

Ironinen pohdinta työelämän logiikasta. *AVUI* 17.10.2002

Kabareevierailu Espanjasta

7 Dust Show

Työ on elämän hukkaamista...

DAVID RUANO

... ja nykyään tuhlataan työntekoon aivan liikaa aikaa. Tässä lähtökohta espanjalaisen Conservas-teatteriryhmän speaktaakelille 7 Dust Show, joka on ironinen pohdinta työelämän logiikasta.

"Vuosikausien ajan meille on sanottu, että on hyvä tehdä työtä. Meidät on kuitenkin matkan varrella hajotettu kappaleiksi, ja se, mitä meille on lopulta jäänyt, on kaukana onnellisuudesta", esityksen ohjaaja **Simona Levi** kertoo motiiveistaan, jotka saivat hänet käymään käsiksi 2000-luvun työelämän ristiriitaisuuksia käsittelevään speaktaakeliin.

Näyttämö täyttyy videoilla, musiikilla, koreografioilla, interaktiivisilla toiminnoilla ja, kuten ohjaaja sanoo, "hölmöillä ja typeryksillä". Näin muodostuu kabareomainen esitys, jonka keskipisteenä on työn tematiikka. Vastapainona työlle esityksessä tarkastellaan joutilaisuuden kulttuuria.

VÄRIKÄS KUVATULVA

Esityksen ensimmäisessä osiossa syvennytään "nykyajan suureen kabareehen eli televisioon". Simona Levi käyttää ironisoiden interaktiivisuutta ja antaa katsojien leikkiä erilaisilla kaukosäätimillä, jotka "eivät vain lakkaa toimimasta".

Valkokankaalla kiipeää ihmismuurahaisia, alastomia naisia ryömimässä nelinkontin. Samaan aikaan miestä naulataan kirjaimellisesti kiinni työpöytänsä. Naistyöntekijät onnistuvat mekaanisten koneiden ansiosta annostelemaan keittoa työntekoa keskeyttämättä. Työn yletöntä määrää havainnollistetaan

esityksessä myös muurahaisilla. "Muurahaiset ovat huvittavia. Ainoa, mitä ne tekevät, on typerä työ," ohjaaja Simona Levi sanoo.

Tunnelma muistuttaa nykykabareeta esiintyjineen, laulajineen ja stripteaseineen. Filosofinen aihe esitetään keveän multimediakabareen välityksellä. Kokeilussa on tilaa sekä alastomalle naiselle, katsojien yhteiselle kanavasurffailuhetkelle että markkinoinnin ja sosiologian merkitystä työelämässä tutkivalle kyselylle. Myös katsoja asetetaan kysymysten eteen. Mitä ajattelet yleislakosta? Miten pitkälle olisit valmis menemään saadaksesi ylennyksen? Kenet haluaisit työtoveriksesi?

OMATUNTO TIUKOILLA

Esitys luotaa myös työelämän synkempiä puolia. Alistuminen, sopimattoman hyväksyminen, alempiarvoisten välinen kilpailu, kiusaus työntää ongelmat näkymättömiin, todellisen valinnanvapauden mahdottomuus ja lopulta työelämän tunkeutuminen yksityiselämään ovat näkökulmia, joilla esitys kiusoittelee katsojien omatuntoa.

Conservas torjuu ajatuksen moralisoinnista. "Haluamme vain härtätä ihmisten tietoisuutta, ja jos onnistumme siinä, olemme tyytyväisiä", Simona Levi kommentoi.

Conservas: 7 Dust Show
24. ja 25.9. klo 19 Kiasma-teatteri

Ohjaaja Simona Levi, apulaisohjaaja Dominique Grandmougin, esiintyjät Agnés Mateus, Albert Rial, Judit Saula, Mirela Serra, videon tanssijat Mónica Muntaner, Sofia Asencio, Mirela Serra, lavastus ja koneet Lali Canosa, E.B.A., Conservas, musiikki Maddish Falzoli y Gat, Xavi Marx, Mónica Oca
Yhteistuotanto: Copec, Mercat de les Flores, Generalitat de Catalunya Departament de Cultura, Institut de Cultura
Liput 15/10 e

Brasilialainen **Maurício Dias** ja sveitsiläinen **Walter Riedweg** ovat tehneet taideprojekteja valtaväestön varjossa ja reunamilla elävien ryhmien – katulasten, vartijoiden, siirtolaisten, pakolaisten ja miesprostituutujen – todellisuuksista. Kiasmassa lokakuussa avautuvassa Possibly Talking About the Same -näyttelyssä heidän teok-siaan esitellään laajasti ensimmäistä kertaa Pohjois-Euroopassa.

Projektit on toteutettu ympäri maailmaa: Brasiliassa, USA:ssa ja Euroopan eri maissa. Taiteilijapari tutustuu kohderyhmänsä arkeen ja elinehtoihin asumalla heidän kanssaan ja hankkimalla tietoja heidän oloistaan. Havaintoja työstetään yhdessä kuvattavien kanssa mm. työpajoissa. Kussakin hankkeessa kommunikaatiostrategiat on suunniteltu sekä tarkasti rajatuille piireille että laajoille yleisöille. Hankkeet ovat taiteellisesti viimeisteltyjä, ja niissä olennainen, jopa mullistava tiivistyy.

Kiasmaan kaksikolta valmistuu uusi, Suomessa tehty teos **Throw**. Teos tutkii mielenosoittamisen käsitettä ja protestoinnin tapoja Helsingissä eri vuosikymmeninä luoden katseen paikalliseen tilanteeseen, mutta myös globaaliin. Taiteilijat työskentelevät Suomessa opiskelijoiden sekä paikallisten asukkaiden kanssa. Tämän prosessin päämääränä on luoda edellytykset aidolle keskustelulle, jossa kaikki näkemykset saavat tilaa.

Näyttelyn avajaisten yhteydessä Kiasmassa järjestettävässä seminaarissa käsitellään kansalais-aktivismin mahdollisuuksia ja demokraattisten prosessien haasteita aikana, jolloin politiikka on menettänyt kiinnostavuuttaan eikä yhteiskuntaan hyvinvoinnin takaajana enää luoteta.

Kiasmassa esillä oleva näyttelykokonaisuus nähtiin vuosi sitten Barcelonan nykyaiteen museossa (MACBA), jonne sen kuratoi **Roland Groenboom Catherine Davidin** avustamana. Kiasmaan esille tuleva kokonaisuus on kuitenkin laajempi. Kiasman Possibly Talking About the Same -näyttelyyn teokset on valinnut intendentti **Maaretta Jaukkuri**.

Dias & Riedweg
Possibly Talking about the Same
30.10.–16.1.2005
Viides kerros ja 4. krs

Dias & Riedweg:
Mama & Vicious Rituals, 2000
MACBA © MAURÍCIO DIAS & WALTER RIEDWEG

Mielenosoituksia Helsingissä

A woman with brown hair and bangs is looking down at a large, textured, dark blue vase. The vase has a rough, cracked surface and is reflecting light. In the background, there is a blurred view of water with sunlight reflecting off it. A yellow banner with black text is overlaid on the image.

Kiasma-kalenteri ▶

Kokoelmat ▶

PIRJE MINKKÄNEN/KAKA

Helen Chadwick: Otan sinut, 1992–93

Näyttely ▶

Vertti Teräsvuori: Ossi Somma, 2004

RAKASTAA, EI RAKASTA...

Kokoelmien valitut

27.2.2005 saakka 3. kerros

Yleisön valinnat

16.11.–27.2.2005 2. kerros

Rakastaa, ei rakasta... -kokoelmannäyttelyssä ovat esillä Kiasman kokoelmien rakastetuimmat, puhutuimmat ja vihatuimmat teokset. Näyttelyn jälkimmäinen, 16.11. avautuva osa, Yleisön valinnat, kootaan yleisön mielipiteiden pohjalta. s. 14

360°

Kiasman sivulta www.kiasma.fi löytyy virtuaali-näyttely, jossa on kävijöiden kommentteja.

Yleisöopastukset perjantaisin klo 18.

Vapaa pääsy.

Huone X ▶ kokoelmien uusia hankintoja

Tal R & Kimmo Schroderus 3.7.–19.9.

Tal R:n värikylläisiin arkielämän kuva-aiheisiin kätkeytyy makaabereja viestejä peitetyistä haluista ja peloista, joihin olemme alitajuisesti sidoksissa. Myös Kimmo Schroderuksen veistokset liittyvät peruselementtien oivaltavaan käsittelyyn. Hän rikkoo kuvanveiston perinteistä maskuliinista kenttää yllättävillä tekniikoilla ja materiaaleilla.

Pertti Kekarainen 1.10.–2.1.2005

Kekaraisen sarjalliset valokuvat, erityisesti monokromaattiset sarjat muodostavat täydellisen pinnan. Hänen abstraktit ja esittävämmät teoksensa, kuten dokumenttikuvat ja muotokuvat lähentyvät toisiaan. Kuvia yhdistää taiteilijan veistoksellinen tapa rytmittää ja jäsentää tilaa.

Keskustelusarja "Tyhät kysymykset"

Rakastaa, ei rakasta... -näyttelyn yhteydessä on kerätty mielipiteitä teoksista ja samalla myös yleisön kysymyksiä nykyaiteesta.

Nyt on tilaisuus keskustella museon ja taiteen ammattilaisten kanssa ja muistaa, että tyhmiä kysymyksiä ei ole. Keskiviikkoisin klo 17 Seminaari-tilassa. Vapaa pääsy.

22.9., 6.10., 20.10. ja 11.11. (huom. torstai)

Komar ja Melamid Kiasmassa

Yleisölle avoin seminaari, jossa käsitellään yleisön ja taiteen monisyistä suhdetta. Pääpuhujina esiintyy taiteilijapari Vitali Komar ja Alex Melamid, jotka esittelevät performanssinomaisessa esityksessään omia tutkimusprojektejaan taiteen tekemisestä ja vastaanotosta. Muita puhujia ovat mm. tutkijat Harri Kalha ja Anna Kortelainen. Lauantaina 27.11. Seminaari-tilassa. Vapaa pääsy.

SILMÄ JA MIELI

26.9. saakka Viides kerros

Silmä ja mieli -näyttely pureutuu taiteilijan työskentelyyn ja taiteilijana toimimiseen kytkeytyviin kysymyksiin. Mukana ovat Annette Arlander, Tuija Arminen, Pirjetta Brander, Teuri Haarla, Ritva Harle, Gun Holmström, Markus Konttinen, Marcus Lerviks, Ulla Liuhalo, Jaakko Niemelä, Kirsi Peltomäki, Outi Pienimäki ja Ossi Somma sekä Vertti Teräsvuori, joka kuvasi taiteilijamuotokuvat.

Yleisöopastukset ke klo 18 ja su klo 15.

Museolipulla.

KONTTI ▶

Get Real 12.11.–16.1.2005

Mediateekissä kaksi vuotta pyörinyt nonTVTVstation saa jatkoa. Get Real -näyttelyn teemana on reaaliaikaisuus media-taiteessa ja siihen osallistuu useita pohjoismaisia taiteilijoita. Kiasman lisäksi näyttely tullaan näkemään Roskilden ja Reykjavikin taide-museoissa. s. 17

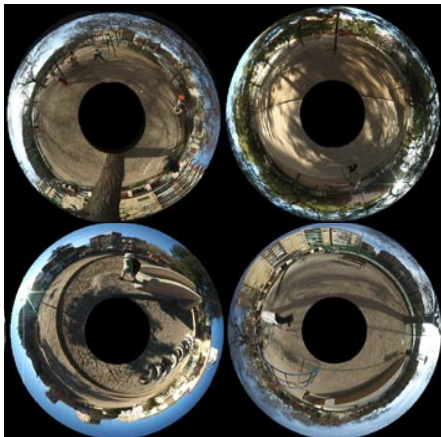
STUDIO K ▶

Tellervo Kalleinen 5.11.–31.1.2005

Vuonna 2001 aloittamastaan projektista In the Middle of the Movie taiteilija kertoo: "Matkustaessani eri maissa laitan ilmoituksen sanomalehteen: Suunnittele elokuvakohtaus omaan kotiin ja anna minulle siinä rooli! Tähän mennessä olen näytellyt 50 elokuvakohtauksessa Pietarissa, Hampurissa, Islannissa, Helsingissä ja Tallinnassa." s. 13

Kiasma-teatteri ▶

Diego Diaz: Zona de Recreo / Leikkikenttä

Koodattu kokemus

ISEA2004

20.8.–24.10. 2. ja 4. kerros, Kontti, Studio K

Näyttelyssä esitetään ja analysoidaan äänitaiteen ja elektronisen musiikin, interaktiivisten installaatioiden sekä mediaperformanssien avulla uusien teknologioiden kulttuurista ja sosiaalista käyttöä. Usein pääosassa ovat erilaiset äänimaailmat – äänitaide tuntuukin kasvavan videotaitteen rinnalle mielenkiintoiseksi osaksi laajentuneen nykytaiteen muotoja. s. 2

Keskusteluoppaat päivystävät näyttelyssä ti klo 10–16 ja ke–su klo 12–18.

Dias & Riedweg: Voracidad Máxima, 2003

Dias & Riedweg

Possibly Talking about the Same

30.10.–16.1.2005 Viides kerros ja 4. krs

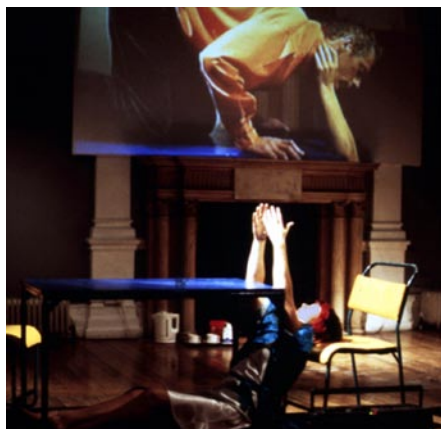
Brasilialainen Maurício Dias ja sveitsiläinen Walter Riedweg tekevät taideprojekteja valtaväestön varjossa ja reunamilla elävien ryhmien – katulasten, vartijoiden, siirtolaisten, pakolaisten ja miesprostituutujen – todellisuuksista. Projektit on toteutettu ympäri maailmaa: Brasiliassa, USA:ssa ja Euroopassa. Taiteilijapari tutustuu kohderyhmänsä arkeen ja elinehtoihin asumalla heidän kanssaan ja hankkimalla tietoja heidän oloistaan. s. 8

Yleisöpastukset ke klo 18 ja su klo 15. Museolipulla.

ISEA2004

20.–21.8. Kiasma-teatteri, Kiasma Stage

Konsertteja ja live-esityksiä, Kiasma-teatterin esiintyjinä mm. The Akirema Project – Devining the Borders of Cyberspace ja Petri Kuljuntaustan Northern Lights. Liput esityskohtaisesti.

TEATTERIVIERAILU BRITANNIASTA

Station House Opera Roadmetal Sweetbread

10. ja 11.9. klo 19

Station House Opera, yksi Euroopan suurimmista ja tärkeimmistä ryhmistä, on jo vuodesta 1980 kehittellyt ainutlaatuisia fyysisistä ja visuaalista tyyliään. Ryhmä tuo Roadmetal Sweetbreadin intiimiin teatteritilaan, mutta vangitsee katsojan spektaakkelin tapaan jonkin toden ja kuvitteellisen välille. Naisen ja miehen kohtaamiseen yhdistyvät fantasiat ja haamut. Kiasmassa ennakkoon kuvatut kohtaukset sekoittuvat elävään esitykseen eikä katsoja voi olla varma mistään. Vierailu on toteutettu yhteistyössä British Councilin kanssa. Liput 15/10 e

Rax Rinnekangas

Château de l'âme (Sielun linna)

18.9. klo 19

Rax Rinnekankaan dokumenttielokuva säveltäjä Kaija Saariahon ja espanjalaisen puutaiteilijan Nacho Angulon taiteen kohtaamisesta. Museolipulla.

KABAREEVIERAILU ESPANJASTA

Conservas

7 Dust Show

24. ja 25.9. klo 19

7 Dust Show on interaktiivinen kabaree, annos anarkiaa barcelonalaisittain. Välitön ja suora energia sitoo yhteen visuaalisen esityksen, videokoreografioita, pakotettua interaktiivisuutta, naisia ja hyönteisiä. Vuonna 1994 perustettu ryhmä on ohjaaja Simona Levinin johdolla luonut

kulttimaineen radikaaleilla ja estottomilla esityksillään. s. 6

Liput 15/10 e

Ville Walo ja Kalle Hakkarainen Katoamispiste

Ensi-ilta 7.10. klo 19. Esitykset 9.10. klo 19, 10.10. klo 15, 13. ja 15.10. klo 19, 17.10. klo 15, 19.10. klo 11, 20.10. klo 19, 24.10. klo 15.

Uuden suomalaisen sirkuksen kärkitekijät jatkavat taikatempujen sekoittamista kuvatrikkeihin. Katoamispiste käsittelee ihmisen suhdetta itseensä ja ympäristöönsä, eri näkökulmia ja näkemistä – sekä tietenkin nähdyksi tulemistä. Liput 12/8 e

TANSSIVIERAILU SAKSASTA

Felix Ruckert

Secret Service

Ensi-ilta 4.11. klo 16–20. Esitykset 5.11. klo 16–20, 6.11. klo 12–18, 7.11. 12–18

Secret Service on sovellettua antropologiaa, jossa Felix Ruckert ryhmineen tarjoaa mahdollisuuden tanssin ja liikkeen suoraan kokemiseen. Näyttelytiloissa tapahtuva esitys koettelee tavanomaisen esitystoiminnan rajoja. Secret Service on äärimäinen ja maailman yksityisin tanssiesitys. Liikkeellä marraskuussa -ohjelmistoa. s. 17 Liput 20/15 e

Avanto Helsinki Media Art Festival

18.–21.11.

Pohjoismaiden suurin vuosittainen mediataide-tapahtuma. Ohjelmiston painopiste on kokeellisessa musiikissa ja elokuvassa. Liput produktiokohtaisesti.

Sanna Kekäläinen

TEO

Ensi-ilta 1.12. klo 19. Esitykset 2., 4., 5., 8., 9., 11., 12.12. klo 19 ja 14.12. klo 14

Koreografi Sanna Kekäläinen TEO rinnastaa kaksi erilaista todellisuutta: länsi- ja itäeurooppalaisen. TEO kertoo miten yksittäiset ihmiset kokevat globalisaation tuomat markkinoiden muutokset. Entä miten käy elävien ja perittyjen kulttuurien? Liput 12/8 e

Puheohjelmia ►

Ateneum ja Kiasma – museo taiteen paikkana

Museorakennus heijastaa oman aikansa käsityksiä kulttuurista ja taiteesta. Kahdella luennolla tarkastellaan tuttuja rakennuksia: Ateneumia (Theodor Höijer, 1887) ja Kiasmaa (Steven Holl, 1998). Luennoitsijana arkkitehti Mikko Lindqvist. Yhteistyössä Ikäihmistien yliopiston kanssa. Vapaa pääsy. Ateneum-sali to 21.10. klo 14–15.30. Kiasman Seminaari-tila to 28.10. klo 14–15.30.

Taiteilijatapaamiset

Kiasman Ystävien järjestämä taiteilijatapaamisten sarja joka kuukauden ensimmäinen torstai klo 18 Seminaari-tilassa. Vapaa pääsy. To 2.9. kuvanveistäjä Ossi Somma, to 7.10. kuvanveistäjä Matti Peltokangas, to 4.11. kuvanveistäjä Liina Lång (ent. Miina Äkkijyrkkä), to 2.12. klo 18 kuvanveistäjä Pirkko Nukari.

Katseen filosofiaa

Kriittisen korkeakoulun luontosarjan teemana on kieli ja aistit. Keskiviikkoisin klo 17 Kiasman Seminaari-tilassa. Vapaa pääsy. Ke 15.9. FT, kokoelmaintendentti Marja Sakari: Aistit ja nykytaide, ke 29.9. taideterapeutti, psykologi Daniela Seeskari: Aistiva ja kommunikoiva lapsi – näkökulmia vuorovaikutuksen kehityksestä, ke 13.10. kuvataiteilija Vesa-Pekka Rannikko: Kuvasta, valosta ja kappaleesta, ke 27.10. kirjailija, kriitikko Harry Forsblom: Kirjallisen kulttuurin ja äidinkielen asemasta Nyky-Suomessa, ke 3.11. filosofi Eero Ojanen: Kieli ja tietoisuus, ke 10.11. ilmoitetaan myöhemmin.

Mielen liikutuksia

Esitys- ja keskustelusarja videotaiteen historiasta Kiasman Seminaari-tilassa perjantaisin 8.10., 22.10., 12.11., 26.11. ja 10.12. klo 18–20. Vapaa pääsy.

Opastus ►

Yleisöopastukset

Rakastaa, ei rakasta... -kokoelmanäyttelyyn perjantaisin klo 18. Vapaa pääsy. Opastus näyttelyihin keskiviikkoisin klo 18 ja sunnuntaisin klo 15. Museolipulla. Ruotsinkielinen yleisöopastus joka kuukauden ensimmäinen sunnuntai klo 12. Museolipulla.

Keskusteluoppaat

Keskusteluoppaat päivystävät Koodattu kokemus -näyttelyssä ti klo 10–16 ja ke–su klo 12–18.

Opastilaukset

Varaukset ark. klo 9–12 p. (09) 1733 6509. Hinnat arkisin 55 e, sunnuntaisin 68 e, koululaisryhmille opastukset ovat maksuttomia. Opastuskielet ovat englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi, venäjä ja viro.

Paja ►

Kiasman Paja

Lisätietoja museolehtori Kalle Hamm, p. (09) 1733 6521, kalle.hamm@kiasma.fi

Kielipajat marras–joulukuussa

Kiasman Paja tarjoaa pajatyöskentelyä ryhmille heidän omalla äidinkielellään. Marras–joulukuussa työpajoja venäjän, espanjan ja arabian kielillä. Tiedustelut p. (09) 1733 6513.

LAPSILLE JA AIKUISILLE YHDESSÄ

Tehdään yhdessä lauantaisin

Lapset, nuoret ja aikuiset voivat tulla yhdessä kokeilemaan luovuuttaan ja käden taitojaan. Oman tekemisen virikkeenä on Rakastaa, ei rakasta... -kokoelmanäyttely. Aamupäivän paja klo 10.30–13 on varattu erityisesti kauempaa tuleville. Ilmoittautumiset 23.8. alkaen arkisin klo 9–12, p. (09) 1733 6509. Iltapäivän pajaan ilmoitaudutaan Kiasman infopisteen luona klo 13.45 alkaen ja Pajassa työskennellään klo 14–16.30. Mukaan mahtuu 16 osallistujaa. Alaikärajaa on neljä vuotta. Alle 18-vuotiaille maksuton. Aikuiset 5,50/4 e

11.9. Makea muisto, munatempera

18.9. Pandoran lipas, hiilipiirros, maalaus

25.9. Oudot oliot, muovailu

2.10. Tuoksuva metsä, maalaus, kollaasi ja rakentelu

9.10. Kummalliset kulkuneuvot, sekatekniikka ja rakentelu

16.10. Karheaa, sileää, pehmeää, terävää, kosketeltavia teoksia

23.10. Keittiötaitetta, maalaus ja rakentelu

30.10. Merkillisyyksiä, salakirjoitus

13.11. Ruma? Kaunis?, maalaus

20.11. Lilliputtien maassa, pienoismalli

27.11. 1+1=3, rakentelu, romuosaiikki

4.12. Vauhtipeli, kierrätysmateriaali ja rakentelu

Info ►

KIASMA

Mannerheiminaukio 2, 00100 Helsinki. Avoimna ti 9–17, ke–su 10–20.30, ma suljettu. Pääsymaksu 5,50/4 e, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi. Perjantaisin klo 17–20 vapaa pääsy. Kiasma-teatterin liput produktiokohtaisesti. Info (09) 1733 6501, info@kiasma.fi.

www.kiasma.fi

Liity maksuttomalle Kiasmail-postituslistalle, niin saat tietoa Kiasman ohjelmistosta omaan sähköpostiosoitteeseesi.

Kiasma on liikkumisesteetön. Opaskoirat ovat tervetulleita. Lipunmyynnissä ja teatterissa on tele/induktiosilmukka.

Nykytaiteen museo Kiasma kuuluu Valtion taidemuseoon.

AIKUISILLE

Tuttu Ryhmä perjantaisin syksyn ajan Työkavereille, ystäville ja harrastusryhmille tarjottuna työpajassa 10–16 hengen ryhmä voi yhdessä perehtyä nykyaikaiseen. Kolmituntisen ryhmätyöskentelyn aikana tutustutaan ohjaajan kanssa näyttelyihin ja työstetään löydettyjä teemoja. Työpajamaksu on 13 e/hlö, johon sisältyy pääsylippu, materiaalit ja ohjaus. Tiedustelut/varaukset p. (09) 1733 6521.

KOULULAISRYHMILLE

Nykytaiteen ABC -paja peruskoulun 1.–2.-luokkaisille syys-marraskuussa ja **Työskentelyä taiteilijan kanssa -paja** peruskoulun 7.–9.-luokkaisille syyskuussa. Ilmoittautumiset 23.8. klo 13 alkaen p. (09) 1733 6513. Kiasman kiertokoulun opetussuunnitelmaa noudattavat **KOPS-pajat** peruskoulun 7.–9.-luokkaisille ja lukiolaisille syys-lokakuussa. Ilmoittautumiset 23.8. klo 13 alkaen, p. (09) 1733 6513. Maksuttomia **Nykytaiteen ABC -opastuksia** peruskoulun 1.–2.-luokkaisille on tarjolla syksyn ajan. Opastustilaukset arkisin klo 9–12 p. (09) 1733 6509.

OPETTAJILLE

Taide oppimisympäristönä – moniaineisuus-päivä Kiasma-teatterissa 16.9. Lisätietoja Minna Raitmaa, minna.raitmaa@kiasma.fi **Kuvataiteen opetuksen kehittämisspäivät – taidemuseot koulun taideopetuksen tukena** Kiasma-teatterissa 17.9. ja 28.10. Lisätietoja paivi.huhtinen@edu.hel.fi

Lue lisää koulu yhteistyöstä www.kiasma.fi

KIASMA-KAUPPA

Näyttelyluettelot, kirjoja, lehtiä sekä Kiasma-tuotteita myytävänä Kiasma-kaupassa. Avoimna ti 9–17, ke–su 11–19. p. (09) 1733 6505.

CAFÉ KIASMA

Kahvilaravintola katutasossa palvelee museovieraita. Avoimna ti 10–17, ke–su 10–21, p. (09) 1733 6504.

KIASMAN YSTÄVÄT

Lisätietoja yhdistyksen toiminnasta p. (09) 1733 6595.

Muutokset mahdollisia.

Anna minulle rooli

”Matkustaessani eri maissa laitan ilmoituksen sanomalehteen: Suunnittele elokuvakohtaus omaan kotiin ja anna suomalaisnaiselle siinä rooli!”

pyytää taiteilija Tellervo Kalleinen projektissaan In the Middle of the Movie ja jatkaa omaa tarinaansa.

”Nuorempana olin musiikkiin suuntautunut. Bändi oli tärkeä siinä elämän vaiheessa. Asuttiin ja soitettiin yhdessä. Aloin ottaa valokuvia bändistä, koska elämä oli jotenkin niin absurdin oloista, ja minusta tuntui että niitä tilanteita pitäisi ikuistaa. Pääsin Kuvataideakatemiaan niillä kuvilla.

järjestyksen rikkomisia

Olen taustaltani kollektiivinen toimija, eli aluksi oli bändi, josta muodostui performanssiryhmä. Oletin akatemiaan mennessäni, että siellä muodostuu uusi luova yhteisö, jonka kanssa tehdään juttuja, ja olin shokissa siitä että oltiinkin niin yksin. Päätimme kuvataideakatemiassa opiskelevien vanhojen ystäväni, **Nina Braunin** ja **Mirka Raiton**, kanssa perustaa kuoron, Voukkoset. Kuorokonserttimme kehittyi nopeasti melko hulluksi lavashowksi. Aloimme myös vetää opastettuja kierrosperformansseja Helsingissä ja Hampurissa ja taidenäyttelyiden avajaisissa. Voukkoset oli tärkeää aikaa, koska se vahvisti käsitystäni siitä, että taiteilijana ei tarvitse yrittää mukautua johonkin taidemaailman konventioon. Taiteilijana haluan osaltani luoda ja uudistaa taidemaailman järjestystä, ja se on mahdollista ainoastaan tekemällä juuri sitä mikä tuntuu oikealta, hyvältä ja luontevalta.

itsenäistymisen tahto vai tarve

Kuvataideakatemiaan opiskelin vuoden Braunschweigin taideakatemiassa Saksassa. Saksaan meno oli ensimmäinen merkki siitä, että nyt on aika tehdä jotain yksin. Tiesin tarvitsevani etäisyyttä ihmisiin, joiden kanssa olin aina tehnyt jotain yhdessä ja totta oli myös se, että olin ainoa taiteilija Voukkosissa, joka ei ollut tehnyt koskaan teosta yksin. Saksassa pystyin kehittämään ja kehittämään itseäni myös yksilöllisenä taiteilijana.

ura itsenäisenä toimijana

Minua huvittaa suunnattomasti että tässä ensimmäisessä soolotaideteoksessani, *In the Middle of the Movie*, noin sata ihmistä on työskennellyt kanssani, jos laskee kaikki osanottajat ja eri maiden kuvausryhmät mukaan. En ehkä tule koskaan tekemään taideteosta, jossa ei millään lailla ole ihmisiä mukana. Teokseni ovat jonkinlaisia tutkimuksia, ei siis tieteellisessä vaan pikemminkin inhimillisessä mielessä. Niissä on aina joku mysteeri ja haaste, jonka haluan selvittää, ja joka saa innostumaan prosesseista. Esimerkiksi teostani *In the Middle of the Movie* voisi ajatella ainutlaatuisena arkistona siitä millainen mielikuvitusmaailma ihmisillä on ja millaiset teemat ovat tärkeitä eri maissa: Virossa, Venäjällä, Saksassa, Islannissa ja Yhdysvalloissa ja Suomessa.

tulevia suunnitelmia, unelmia

Ideoista on aina vaikea puhua etukäteen. Unelmat ovat hyvin yleisiä. Haluan jatkaa taiteen tekemistä sekä soolona että yhteistyössä. Tein juuri ison projektin **Oliver Kochtan** kanssa. Olisi luonnollista jatkaa Oliverin kanssa. Meitä kiinnostaisi tehdä teos esimerkiksi suomalaisista siirtokunnista eripuolilla maailmaa. Voisi taas tutkia taiteen keinoin yhteisöjä, sillä minua kiinnostaa edelleen yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden suhde.

kohti maailmaa

Olen ollut viime aikoina paljon enemmän maailmalla kuin Suomessa. *In the Middle of the Movie* -teoksen esittäminen Kiasmassa on minulle erityisen tärkeää, koska se käsittelee myös suomalaisuutta. Teoksessani ihmiset ovat kirjoittaneet roolin elokuvakohtauksessa nimenomaan suomalaisnaiselle. Siksi tuntuu oleellisemmalta näyttää teos Suomessa kuin esimerkiksi Rio de Janeirossa, missä olin juuri näyttämässä sitä.”

Tellervo Kalleinen
In the Middle of the Movie
Studio K 5.11.–31.1.2005

Yleisön suosikkeja ja inhokkeja esittelevään Rakastaa, ei rakasta... -näyttelyyn liittyy jo lähtökohtaisesti vastakohtaisuus ja tematiikat elämän nurjistakin puolista. Siksi kävijä ei välttämättä ylläty kohdatessaan Kiasman kolmannen kerroksen näyttelysalissa ahdistavan äänimaiseman, jossa toisiinsa liittyvät väkivaltaiset huudot ja tukehtumisillaan olevan epätoivoiset hengenvedot.

Nuket

median ja toden
välimaastosta

Äänten lähteiksi paljastuvat kaksi **Tony Ourslerin** videoprojisointia Tuhottu (1995) ja Tukehtuva nukke (1995). Ei ole vaikea uskoa, että nämä nuket eivät ole jättäneet Kiasman kävijöitä kylmäksi, ja että niiden herättämä tunneskaala on vaihdellut laidasta toiseen – puolesta ja vastaan.

Yhdysvaltalainen, New Yorkissa v. 1957 syntynyt ja siellä edelleen työskentelevä Tony Oursler on käsitellyt taiteessaan usein kriittisesti yhteiskunnan ilmiöitä. Kiasman kokoelmiin kuuluvia Ourslerin teoksia katsoessa mieleen tulevat ainakin perhe- ja ihmissuhteisiin liittyvät valtasuhteet, väkivalta ja alistaminen. Teemoja ihmisyymen laituuolelta. Myös Ourslerin ihmishahmot ovat jotain ihmisen ja koneen välistä: räsynukkeuasten hahmojen kasvot on herätetty videoprojisoinnilla uloon, muuten nuket muistuttavat elottomia variksenpeltämiä. Tekniikkaa ei ole piilotettu, vaan se on reilusti näkyvillä luoden katsojan ja nukken välille jännitettä. Katsojasta tulee kaikkiteävä ja samalla katsojan rooli alkaa muuttua osallistuvaksi. Ourslerin teosten väkivalta on tuttua tv:stä ja elokuvista, mutta Ourslerin liikkuvissa kuvissa katsojan asema on moninaisempi. Mielestäni juuri siinä on lähtökohta Ourslerin teosten kriittisyyteen ja provokatiivisuuteen. Ihan kuin pelkkä katse olisi kielletty, jolloin median ja todellisuuden välinen suhde alkaa hämärtä.

Teoksissa Tuhottu ja Tukehtuva nukke vastakohtaisuus on rajua ja monimuotoista. Useimmiten kirjavat ja kukalliset kankaat yhdistetään herttaiseen kotiin tai kansantaiteeseen, nuket lapsuuden viattomaan maailmaan, nojatuoli leppoisaa rentoutumiseen. Oursler rikkoo nuo odotukset epävallisilla yhdistelmillään, hänen teoksissaan materiaalit ja elementit saavat uusia merkityksiä: kodikas kangas rinnastuu kylmään teknologiaan, aggressiivisuudesta viestivä nukke on perinteisen nukken irvikuva.

Ourslerin taiteen lokeroiminen kuvataiteen kentällä on sekin monimuotoista. Hänet on yhdistetty ainakin elokuva- ja videotaiteen jatkumoon, veistostaiteeseen, musiikki-videoihin, performanssitaiteeseen, teatteriin. Viimeksi mainittuun hänet liittävät mm. yhteistyö esiintyjien ja näyttelijöiden kanssa. Rakastaa, ei rakasta... -näytelyssä esillä olevissa teoksissa tilanteita ja tunteita näyttää Ourslerin luotonäyttelijä **Tracy Leipold**.

Myös tekniikan avoin esilläolo vie teoksia esitykselliseen suuntaan.

Tony Oursler nimetään yhdeksi 1990-luvun merkittävimmistä mediataiteilijoista. Tuon vuosikymmenen puolivälin tuotantoa ovat molemmat Rakastaa, ei rakasta... -näytelyssä mukana olevat teokset. Tuolloin Tony Oursler kertoi työskennelleensä kuunnellen yhtäaikaista useita radio- ja tv-kanavia ja napanneensa sieltä lauseita, joita hän yhdisteli omaan tajunnanvirtaansa. Teoksissa toisiinsa limittyvät saumattomasti arkitodellisuus ja median maailma. Oursler osoittaa, kuinka media säätelee ihmisten tunteita, toisinaan ehkä tehokkaammin kuin arjen kokemukset.

Tukehtuva nukke on hyvin fyysinen työ. Muistan elävästi, kuinka ensimmäistä kertaa teoksen nähdessäni koin kuvottavan tunteen omassa vatsassani ja kurkussani. Tunne iskostui kehooni välittömästi teoksen eteen saavuttuani. Sen sijaan Tuhottuun äärellä joutuu hetken Kiasman kaikuvissa saleissa höristelemään korviaan, mitä nojatuolin alle alistettu nainen oikeastaan sanookaan. Ristiriitaisuudet jatkuvat, sillä alistetun asemassa oleva hahmo huutelee kaikkea muuta kuin alistuneita kommentteja; rivouksia ja väkivaltaisia uhkauksia kuten "revin kätesi irti" tai "lyön sinua suoraan kasvoihin". Kuka tässä alistaakaan ja ketä? Ja onko tuolin alla makaava ansainnut asemansa? Ja ovatko Ourslerin elävät nuket "vapaampia" tai elävämpiä kuin nuket ylipäätään? Katsojan olo alkaa olla epävarma ja kiusaantunut, valmiita vastauksia ja kaukosäädintä äänten vaimentamiseksi ei ole tarjolla. On vain tyhjyyttä luovaa äänten ja tunteiden kakofoniaa. Ei oikein tiedä itkeäkö vai nauraa, rakastaako vai ei. Tätäköhän tunnetta Oursler tarkoitti kertoessaan näiden teosten syntymisen aikoihin olleensa kiinnostunut MPD:n (multiple personality disorder) ja median katsojien välisistä samankaltaisuuksista?

□ **Eeva-Mari Haikala**
kuvataiteilija, joka työskentelee Kiasmassa oppaana

Tony Oursler: Tukehtuva nukke, 1995

Rakastaa, ei rakasta...

Kokoelmien valitut

27.2.2005 saakka, 3. kerros

Yleisön valinnat

16.11.-27.2.2005, 2. kerros

Rakastaa, ei rakasta... -kokoelmanäyttely esittelee Kiasman kokoelmien ihastusta ja ihmetystä herättäneitä teoksia. Näyttelyn jälkimmäinen 16.11. avautuva osa, Yleisön valinnat, koostuu yleisön mielipiteiden pohjalta.

Yleisöopastus perjantaisin klo 18. Vapaa pääsy.

Keskustelusarja "Tyhmät kysymykset"

Kevään aikana kerättiin kävijöiden toiveita teoksista, joita he halusivat nähdä esillä syksyn uudessa ripustuksessa. Samalla on kerätty myös yleisön kysymyksiä nykytaiteesta. Nyt on tilaisuus keskustella museon ja taiteen ammattilaisten kanssa mieltä askarruttavista kysymyksistä ja muistaa, että tyhmiä kysymyksiä ei ole. Keskiviikkoisin klo 17 Seminaari-tilassa. Vapaa pääsy. 22.9., 6.10., 20.10. ja 11.11. (huom. torstai)

360°

Rakastaa, ei rakasta... -teoksia esitellään virtuaalinäyttelyssä 360° osoitteessa www.kiasma.fi. Virtuaalinäyttelyssä on myös kävijöiden kommentteja teoksista.

Komar ja Melamid Kiasmassa

Lauantaina 27.11. järjestetään yleisölle avoin seminaari, jossa käsitellään yleisön ja taiteen monisyistä suhdetta. Pääpuhujina esiintyy taiteilijapari Vitali Komar ja Alex Melamid, jotka esittelevät performanssinomaisessa esityksessään omia tutkimusprojektejaan taiteen tekemisestä ja vastaanotosta. Muita puhujia ovat mm. tutkijat Harri Kalha ja Anna Kortelainen.

Rakastaa, ei rakasta... on Helsingin Sanomien nimikönäyttely.

"In fifteen minutes everybody will be famous" Andy Warhol

Kutsu pop- ja taide-illallisille

lauantaina 13.11. klo 19

Kiasman Ystävät ry järjestää syksyllä jo legendaarisiksi muodostuneet taideillalliset, joiden tuotolla tuetaan museon taidehankintoja. Tänä vuonna teemana on pop- ja taide.

Illalliskutsun lunastaneet saavat lahjaksi ainutlaatuisen Taiteilijalautasen. Keräilyserian aloittaa taiteilija Jarmo Mäkilä.

Hauskaan ja inspiroivaan iltaan sisältyy johdanto pop- ja taiteeseen, gourmet-illallinen, pophenkistä musiikkia, suurenmoisia taiteen ystäviä, taiteilijoita ja mielenkiintoisia puheenvaihteita. Tule mukaan ja olet pop.

Ilmoittaudu ajoissa – paikkoja on rajoitetusti. Illalliskortti on myös loistava lahja isänpäiväksi 14.11.

Kiasman Ystävät ry

LISÄTIETOJA JA ILMOITTAUTUMISET
Lena Teromaa puh. (09) 1733 6595
e-mail lena.teromaa@kiasma.fi

Kiasman ystävät Tallinnassa

Kiasman Ystävät ry järjesti toukokuussa jäsenilleen taidematkan Tallinnaan. Mukana oli 24 ystävää. **Pirkko Arstila** raportoi matkan vaiheista.

Tallinnan taidemaailman toukokuun isoin juttu oli näyttely nimeltä "Ich bin ein Maler". 32 Viron eturivin taiteilijaa oli viikon ajan maalannut teoksiaan suoraan Taidehallin seinille.

Me Kiasman Ystävät katselimme teoksia kiinnostuneina. Kukaan ei voisi niitä ostaa eikä kantaa kotiinsa. Matkalla mukana ollut taiteilija Jarmo Mäkilä ihmetteli, miksi kaikki olivat kopioineet taulustaan kuvan seinälle, mutta kukaan ei ollut käyttänyt hyväkseen seinäpinta-alaa. Heillä olisi ollut loistava mahdollisuus luoda graffiteja, freskoja tai mitä tahansa. Mutta työt olivat hienoja. Vahinko, että katoavat.

Retkellä oppaanamme toimi tekstiilitaiteilija Peeter Kuutma. Hän kuljetti meitä läpi vanhan Tallinnan haluten näyttää kotikaupungistaan sen, mistä piti. Totesimme Tallinnan komistuvan vuosi vuodelta. Vanhoja taloja kunnostetaan tyyllillä ja taidolla.

Osa meistä pääsi vierailemaan Suomessakin suosittuun taiteilijan Leonard Lapinin ateljeeseen. Kaikki olisivat tietenkin tahtoneet mukaan, mutta Lapinin ateljeehen mahtui vain viisi. Se oli pieni ja kodikas, kertoivat ne, jotka onnistuivat mahtumaan sisään.

Peeterin kierroksella piipahtelimme pienissä gallerioissa. Muutimme lapsiksi jälleen Erki Kannuksen näyttelyssä, jossa lattia oli musikaalinen leikki. Kun kävelimme harmaalla kokolattiamatolla, lattia alkoi soida aina uusia säveliä askeltemme myötä ja seinän videokuva loihtu uusia kuvia.

"Piktogram" näyttelyssä taiteilijat Bruno Lillemets ja Kärt Maran olivat asettaneet pienikokoiset lasi- ja metallityönsä lattialle valkoisille alustoille. Puikkelehdimme niiden keskellä kuin marjametsässä. Löysimme myös kauniita, Virossa hyvin tunnetun taiteilijan Marje Üksinen pastellitöitä.

Päivän mittaisen retkemme huipennus oli Vanha Suola-kamari. Siellä oli esillä 1960-luvun johtavan OP-taiteilijan, brittiläisen Bridget Riley'n töitä. Matemaattisia, geometrisiä, hienostuneita. Toivat mieleen Marimekon alkuajat, Mary Quantin vaatteet ja paljon, paljon muuta nostalgista. Silloin ei vielä ollut tietokoneita, joten kaikkien optisten harjojen ja silmäleikkien suunnittelu on vaatinut melkoista taitoa. Riley on täytenyt rakastaa matematiikkaa! Työt tarjosivat aivojumbppaa. Seisoimme pitkään kolmen työn edessä, joissa oli käytetty täsmälleen saman punaista harlekiiniviivaa, mutta yhdistettynä eri värisiin pohjiin. Lopuksi emme tienneet enää mihin uskoa. Oliko punainen sama vai ei?

Kävimme myös Suomen suurlähetystössä, joka on jo itsessään mielenkiintoinen nähtävyys. Sen parvekkeelta avautuu huikaiseva näköala yli kattojen ja kirkkojen. Taitaa olla kaupungin upein parveke.

Kun me Kiasman Ystävät vihdoinkin illan suussa istahdimme kotimatalle, niin päässä kihisi kaikki mitä olimme nähneet ja kokeneet. Jaloissa tuntuivat Tallinnan mukulakivet ja tuntuivat muuten vielä seuraavanakin päivänä. Vaikka emme toisiamme muuten tapaakaan niin näillä retkillä olemme kuin vanhoja tuttuja. Rakkautemme Kiasmaan ja kiinnostus veljeskansamme nykytaiteeseen on yhteinen, hyvä liima.

Lisää Kiasman Ystävät ry:n toiminnasta www.kiasma.fi

Tulossa

Felix Ruckertin esitys vangitsee katsojan

”Ei taidetta. Ei roskaa. Ei turhaa touhotusta. Ainoastaan utelias, rohkea ja henkisesti vahva teatterikävijä otetaan vastaan. Hänet johdatamme omaan sisäiseen sensuaaliseen maailmaansa. Luottamus palkitaan,” **Felix Ruckert** lupaa teoksensa *Secret Service* esittelytekstissä.

Nykytanssissa ja teatterissa on viime vuosina toistuvasti pohdittu katsojan ja esiintyjän suhdetta. Kukaan ei kuitenkaan ole paneutunut aiheeseen niin perinpohjaisesti ja radikaalisti kuin saksalainen koreografi Felix Ruckert, joka tutkii teoksissaan kommunikatiivisia prosesseja katsojan ja tanssijan välillä. Ruckertin teoksissa aihetta ei kuitenkaan käsitellä, kuten ensi kuulemalta vaikuttaisi, abstraktisti tai teoreettisesti, vaan päinvastoin erittäin konkreettisesti. Pisimmälle tässä mennään Kiasman näyttelytiloissa nähtävässä teoksessa *Secret Service*.

Secret Service on interaktiivinen tanssiesitys, jonka onnistumiselle on olennaista esiintyjien ja osallistujien molemminpuolinen luottamus. Osallistujan kehosta tulee toiminnan keskipiste, tutkimuskohde. Hän antautuu teokselle kokonaan.

Esityksessä keskitytään liikkeen aistimiseen. Katsojien silmät sidotaan ja heitä tanssitaan hellästi ja varmasti. Kun näköaisti suljetaan pois, muuttuu ajan ja paikan taju radikaalisti. ”Aika ja tila ovat osa kehoamme, eikä päinvastoin. Ajattelu ja näkeminen eivät riitä saamaan meitä ymmärtämään tätä. Ainoastaan liikkeen fyysinen havainnointi saa meidät ymmärtämään mistä liikkeemme on peräisin,” Ruckert pohtii.

Felix Ruckert: Secret Service
2. kerroksen näyttelytiloissa

4. ja 5.11. klo 16–20,

6.11. klo 12–18, 7.11. klo 12–18

Liikkellä marraskuussa -ohjelmistoa

Liput 20/15 e

Taidetta reaaliajassa

Get Real! -näyttelyn tavoitteena on esittää, mitä reaaliaikaisuus voi nykytaiteessa merkitä. Teokset saavuttavat katsojan samaan aikaan kuin ne toteutetaan.

”Reaaliaikaisuudella tarkoitan sitä, mikä tapahtuu juuri nyt, tällä hetkellä, aivan silmiemme edessä. Reaaliaikaisessa taiteessa reaaliaika on taiteilijan tärkein työkalu, jota ilman teokset eivät olisi olemassa. Tekniikat voivat vaihdella videoista veistoksiin tai installaatioihin, performanssiin, verkkotaiteeseen tai mihin vain niin kauan kuin reaaliaikaisuus on teoksissa keskeisellä sijalla”, näyttelyn kuraattori **Björn Norberg** selvittää.

”Reaaliaikaisuus on läheisesti sidoksissa kommunikaatioyhteiskuntaamme. Internet ja kännykkä ovat nopeuttaneet viestien vaihtoa. Kärsivällisyytemme vähenee emmekä enää voi hyväksyä vastauksen odottelamista”, hän jatkaa.

Yksi pitkään reaaliaikaisen taiteen parissa työskennellyt ryhmä on ruotsalainen Beeoff. Ryhmän jäsenet näkevät reaaliaikaisuuden paitsi rajankäyntinä mahdollisen ja mahdollottoman välillä, myös filosofisena kannanottona. ”Reaaliaikaiseen taiteeseen kuuluu kontrollin siirtyminen suoraan taiteelle. Taiteilija luo teokselle ehdot, mutta jättää teoksen sitten elämään omaa elämänsä”, ryhmä kommentoi.

Kiasman neljännen kerroksen Kontista näyttely laajenee myös museon muihin osiin. Taiteilijat käyttävät taiteen luomisen lähteenä hyväkseen koko museota ja ympäröivää kaupunkia. Näyttely on toteutettu yhteistyössä Reykjavikin taidemuseon, Roskilden nykytaiteen museon ja Splintermind-tuotantoyhtiön kanssa.

Get Real
12.11.–16.1.2005
Kontti

Heli Rekula: DESIRE # 3 – ”I just don't know what to do with myself”, 1999

Kiasman kevään avaa Heli Rekula

Kiasman kokoama **Heli Rekulan** yksityisnäyttely tuo esiin yhden keskeisistä suomalaisista media- ja valokuvataiteilijoistamme, joka on viime vuosina toiminut aktiivisesti niin kotimaisella kuin ulkomaisellakin taidekentällä.

Heli Rekulan tavallisimpia aiheita ovat naisen vartalo sekä naisen monet roolit; yksin ja ryhmässä. Tärkeimpiä teemoja Rekulan tuotannossa ovat viattomuus ja sen menetys, puhtaus ja epäpuhtaus, sekä näiden käsitteiden välisen rajan vetäminen.

Vuonna 2002 Heli Rekulalle myönnettiin arvostettu Ars Fennica -palkinto. Lausunnossaan palkinnon saajasta **Robert Storr**, taiteilija ja kriitikko sekä New Yorkin Modernin taiteen museon kuraattori, kirjoittaa: ”Aiheen huomioon ottaen hätkähdyttävän epäsensitaaliset valokuvat ja videot ovat samalla kertaa ajatuksia herättäviä ja haastavia. Sillä juuri kun ne kutsuvat mukaansa, ne tekevät hankalaksi tietää missä itse niiden suhteen on.”

Näyttely jatkaa Kiasman tapaa esitellä yhden kotimaisen taiteilijan keskeistä tuotantoa mahdollisimman laajasti ja kattavasti. Aikaisemmin esillä ovat olleet **Eija-Liisa Ahtila, Nina Roos ja Jukka Mäkelä**.

Heli Rekula
5.2.–24.4.2005
4. ja Viides kerros

Keväällä Vattenfallin toimitusjohtajana aloittanut **Lauri Virkkunen** tunnustautuu nykytaiteen ystäväksi. Hän on myös ylpeä siitä, että Vattenfall on mukana toteuttamassa Kiasman kiertokoulua, jonka saama vastaanotto on yllättänyt tekijät iloisesti.

Energiaa taiteesta

Lauri Virkkunen on tyytyväinen yhteistyöhön Kiasman kanssa. Puolessa välissä oleva kiertokouluhanke on saavuttanut hyvin kohderyhmänsä ja vastaanotto on ollut innostunutta. Samalla yritys on voinut kantaa osansa yhteiskuntavastuusta. Virkkusen mukaan energiayhtiölle kuuluu suuri vastuu siitä yhteisöstä, jossa se toimii.

”Pidämme huolta yhteiskunnan energiainfrastruktuurista, siitä että ihmisillä on sähköä, lämpöä ja valoa. Olemme maantieteellisesti laajalla toimialueellamme merkittävä yritys. Yhteiskuntavastuu tarkoittaa sitä, että olemme mukana myös yhteisön muussa toiminnassa tavalla tai toisella.”

Pääkaupunkiseudun ulkopuolella tapahtuvalle taidetoiminnalle on Virkkusen mukaan suuri tilaus. Viimeisen 20 vuoden aikana tapahtunut muuttoliike sekä suomalaisen yhteiskunnan muutos ovat selvästi nähtävissä.

”Äitini asuu maaseudulla ja hänen kanssaan olen seurannut, miten kyläkauppoja ja kouluja suljetaan ja toiminta siirtyy suurempiin keskuksiin. Tämä huolestuttaa ihmisiä, tulee tunne että kaikki ehtyy. Kiertokoulu ei tietenkään ratkaise asiaa, mutta se tuo ihmisten keskelle lapsille ja nuorille uutta elämää ja virikkeitä.”

Toinen tärkeä viesti on, että Kiasma ja nykytaide eivät ole pelkäävät sitä, mitä Kiasma-nimisen rakennuksen seinien sisällä tapahtuu. ”Kiertokoulu demokratisoi nykytaidetta, joka kuuluu meille kaikille paikkakunnasta riippumatta.”

SUORAA PALAUTETTA

Uuden näkökulman Kiasman kiertokouluun Virkkunen sai, kun kiertokoulun taidepakettiauto saapui hänen tyttärensä kouluun viime keväänä. Suora palaute yritysjohtajalle oli myönteistä.

”Tuon ikäisiä nuoria on vaikea saada innostumaan. Kaikkeen, mikä tulee opettajilta tai vanhemmilta, suhtaudutaan kriittisesti. Tässä tapauksessa palaute oli voimakkaan positiivista: vuoden parhaita ellei paras päivä. Tyttäreni on kuvataidesuuntautunut, joten aihe oli häntä kiinnostava, mutta jopa pojat, jotka eivät yleensä innostu tämän tyyppisistä asioista, tulivat mukaan kun pääsivät yli alkuihmetyksestä.”

Eriyisen innostavaa oli ollut oma tekeminen, biologian työpaja. ”Valinnaisuus tuo paljon lisää taideaineiden opetukseen. Toisaalta koulujen resurssit saattavat olla todella pienet, jolloin opettajan on vaikea luoda koko ajan jotain uutta. Tarvitaan materiaaleja, tarvitaan vuorovaikutusta ja tarvitaan vaikutteita muualta.”

Taidekasvatuksessa paljon jää perheen aktiivisuuden varaan, siihen miten paljon museoissa ja näyttelyissä käydään perheen kanssa. Tämä korostuu erityisesti, kun mennään kauemmas maaseudulle, jossa välimatkat kasvavat.

TAIDE YLLÄTTÄÄ – ILOISESTI

Pakkopullaa ei nykytaide energiayrityksen johtajalle ole. Virkkunen tunnustaa käyvänsä ulkomaanmatkoillaan nykytaiteen museoissa ihan vapaaehtoisesti. Kiertokoulu on vahvistanut entisestään käsitystä siitä, että nykytaide on helposti lähestyttävää, hauskaa ja lähellä ihmistä olevaa taidetta.

”En ole itse harrastanut taiteen tekemistä, mutta käyn paljon taidemuseoissa. Perheen kanssa ulkomailla olemme käyneet juuri nykytaiteen ja modernin taiteen museoissa. Ne ovat paikkoja, jonne myös lapset tulevat mielellään.”

Myös Simryn Gillin Itsekylväytyviä, 1998 kulkee Kiertokouluauton mukana.

Nykytaiteen puoleen vetää sen yllätyksellisyys ja tapa katsella todellisuutta eri tavalla. Myös nykytaiteen käyttämät välineet ovat lähellä erityisesti nuorten ja lasten normaalia elämää. "Teoksissa on videoita, ääniä, kuvia ja kollaaseja. Ne sisältävät elementtejä, jotka on otettu siitä todellisuudesta, jota lapsemme elävät."

Virkkusen suosikkimuseot löytyvät New Yorkista. Tärkeimmät ovat nykytaiteen keskus PS1 ja modernin taiteen museo MoMA. Viime vuosina uudeksi suosikiksi on noussut Lontoon Tate Modern. Yksi mieleenpainuvimmista taidekokemuksista on ollut islantilaisen Olafur Eliassonin teos Tate Modernin aulassa.

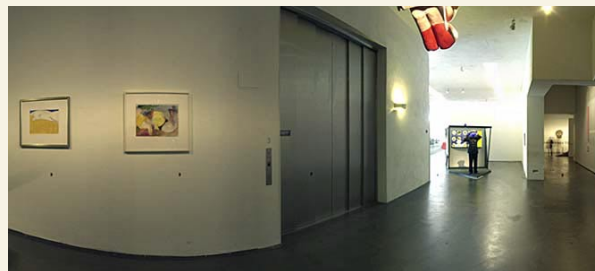
"Oli vaikuttava kokemus kävellä sisään teokseen, makaila siinä lattialla, katsella ylöspäin ja löytää itsensä peilitaivaasta. Tulla toiseen maailmaan ja erilaiseen todellisuuteen kun ensin on kävellyt useamman tunnin kylmillä Lontoon kaduilla."

KULTTUURIA JA URHEILUA

Taiteella on Virkkusen mukaan hyvät mahdollisuudet kehittyä varteenotettavaksi sponsorointikohteeksi urheilun rinnalle. On vain löydettävä sellaiset pelisäännöt, että kaikille osapuolille on yhteistyöstä hyötyä. Vattenfallilla on kokemusta sekä urheilun että taiteen sponsoroinnista. Urheilun sponsorointikohte on SUL:n Vattenfall -Seuracup. Vaikka eroja löytyy, Virkkunen pitää kohteita peruslähtökohdiltaan samanlaisina.

Kiasman kiertokoulu

Kiasman kiertokoulu on kolmivuotinen valtakunnallinen projekti, joka toteutetaan energiayhtiö Vattenfall Oyj:n tuella. Syyslukukaudella Kiertokouluauto kiertää Etelä-Hämeessä. www.kiasma.fi/kiertokoulu

PETRI VIRKANEN/KKKA

Virtuaalinäyttely 360° www.kiasma.fi

Kiertokoulu Kiasmassa KOPS-pajat

Syys- ja lokakuussa peruskoulun 7–9-luokkalaisille ja lukioille järjestetään KOPS-pajoja, jotka noudattavat Kiasman moniaikaisista opetussuunnitelmaa. Ryhmä vieraillee ohjaajiansa kanssa museossa kaksi kertaa. Ensimmäinen käynti on opastettu kierros Rakastaa, ei rakasta... -näyttelyyn ja toinen käynti on pajatyöskentelyä. Lähtökohdaksi voi valita jonkin oppiaineen, jonka kautta tarkastellaan näyttelyn teoksia, esimerkiksi biologia, äidinkieli tai maantieto. Parhaiten KOPS-paja toimii kun aineenopettaja ja kuvataideopettaja tekevät yhteistyötä.

Ilmoittautumiset pajatyöskentelyyn 23.8. klo 13 alkaen, p. (09)1733 6513 ja opastukselle p. (09) 1733 6509.

PETRI VIRKANEN/KKKA

"Molemmissa projekteissa meillä on sama kohderyhmä eli lapset ja nuoret. Nuorten taidekasvatusta ja toisaalta nuorisourheilua tuemalla tuemme laajasti nuorten harrastusmahdollisuuksia eri alueilla. Lisäksi molemmissa on tavallaan kyse kulttuurista, toisessa mielen ja toisessa ruumiinkulttuurista"

Toisaalta erojakin löytyy. Urheilussa sponsorointi on osa kokonaisuutta, osa arkipäivää. Yrityksen näkyminen urheiluareenoilla onkin Virkkusen mukaan jollain tavalla helpompaa. Taiteen sponsorointi taas on Suomessa uudempi asia, eikä viesti tavoita aina sidosryhmiä odotetulla tavalla.

"Asia on uusi yrityksille, yhteistyökumppaneille ja ennen kaikkea koko yhteisölle. Olen kuitenkin varma, että kulttuurin merkitys tulee kasvamaan sitä mukaa kun löydämme uusia tapoja toteuttaa yhteistyötä."

□ Piia Laita

Karen Lanerl: Saikshow

◀2 **Koodattu kokemus**

Samana hetkenä useassa eri paikassa tapahtuvat teokset hahmottavat tulevaisuuden mediaympäristöä. Näyttelyssä nousevat esiin langaton teknologia sekä vuorovaikutteisuus.

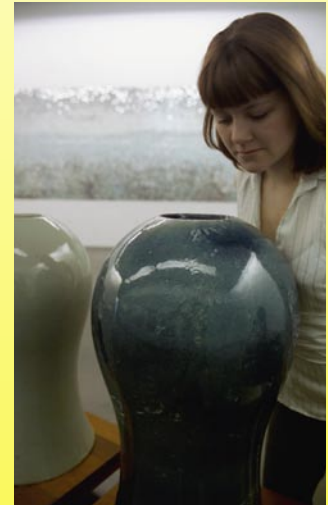

◀6 **Kabareevierailu Espanjasta – CONSERVAS**

Työ on elämän hukkaamista...
... ja nykyään tuhlataan työntekoon aivan liikaa aikaa.

Kiasman syksy

9 ▶

◀14 **Median ja toden välimaastosta**

Taiteilija Eeva-Mari Haikala työskentelee myös keskusteluoppaana Kiasman kokoelmanäyttelyssä *Rakastaa, ei rakasta...* Artikkelissaan hän käsittelee Tony Ourslerin videoteoksia *Tuhottu ja Tukehtuva nukke*.

Energiaa taiteesta

18 ▶

Vattenfallin toimitusjohtaja Lauri Virkkunen sai uuden näkökulman Kiasman kiertokouluun kun taidepakettiauto saapui hänen tyttärensä kouluun viime keväänä. Suora palaute yritysjohdolle oli myönteistä.

KANSI | Conservas: 7 Dust Show KUVA DAVID RIJANO

Kiasma-lehti | Julkaisija: **Nykytaiteen museo** | Vastaava toimittaja: tiedotuspäällikkö **Piia Laita** 09-1733 6507 | Toimitussihteeri: tiedottaja **Päivi Oja** 09-1733 6534 | Verkkototeutus: verkkomediasuunnittelija **Justus Hyvärinen** 09-1733 6532 | Toimituksen osoite: **Kiasma, Nykytaiteen museo, Mannerheimin aukio 2, 00100 Helsinki** | Puh. 09-173 361, Fax 09-1733 6503 | Internet: **www.kiasma.fi** | E-mail: **kiasma-lehti@kiasma.fi** | ISSN 1455-173X | Ulkoasu: **Timo Vartiainen** | Painopaikka: **F.G. Lönnberg** | Toimitus ei vastaa ohjelmisto-aikatauluihin tulleista muutoksista. | **YHTEYSHENKILÖT** | Museonjohtaja **Tuula Karjalainen**, Museonjohtajan assistentti **Tuula Vuorio**, 09-1733 6516, Fax 09-1733 6574 | Näyttelyt: intendentti **Maaretta Jaukkuri** 09-1733 6537 | Kiasma-teatteri: tuottaja **Virve Sutinen** 09-1733 6511 | Ulosvuokraukset, yritys yhteistyökoordinaattori **Päivi Hilska**, 09-1733 6668 | Opasvaraukset: 09-1733 6509 | Kiasman Ystävät ry 09-1733 6595 | Nykytaiteen museo Kiasma kuuluu Valtion taidemuseoon

HELSINGIN SANOMAT

VATTENFALL